

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Andrzej Duda

BPU.0701.13.2023

Warszawa, dnia 20 grudnia 2023 r.

Pan Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W związku z dzisiejszym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, X Wydział Odwoławczy, w sprawie o sygn. akt X Ka 613/23, w sprawie skazania na karę pozbawienia wolności Pana Mariusza Kamińskiego i Pana Macieja Wąsika, wykonujących aktualne mandat posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, informuję Pana Marszałka, że działając na podstawie art. 139 Konstytucji postanowieniem nr PU.117.45.2015 z dnia 16 listopada 2015 r. zastosowałem wobec m.in. Pana Mariusza Kamińskiego i Pana Macieja Wąsika prawo łaski przez przebaczenie i puszczenie w niepamięć oraz umorzenie postępowania.

Postanowienie w przedmiocie zastosowania prawa łaski jest ostateczne (niewzruszalne i nieodwołalne) oraz niezaskarżalne.

W związku z podaną przez Pana Marszałka informacją o planowanym wydaniu postanowień o wygaszeniu mandatów Panom Posłom, należy jednoznacznie stwierdzić, że na skutek zastosowania prawa łaski wobec Pana Mariusza Kamińskiego i Pana Macieja Wąsika, nie zachodzą przesłanki do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu. Za takim stanowiskiem przemawiają następujące argumenty.

Trybunał Konstytucyjny kategorycznie stwierdził, że *prawo łaski może przybrać postać amnestii indywidualnej – uwolnienia osoby prawomocnie skazanej od odbycia zasądzonej kary (akt łaski sensu stricto) albo abolicji indywidualnej – odstąpienia od ścigania domniemanego sprawcy (który do czasu zapadnięcia prawomocnego wyroku jest – formalnie – osobą niewinną). Innymi słowy, akt łaski sensu stricto dotyczy kary prawomocnie orzeczonej, natomiast akt abolicji jest przeszkodą do jej wymierzenia. [...] (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 lipca 2018 r. sygn. akt K 9/17).*

Prerogatywa Prezydenta RP, o której mowa w art. 139 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 18 Konstytucji, jest uprawnieniem, które Prezydent RP wykonuje osobiście i bez ingerencji innych podmiotów. Powyższe oznacza, iż sądy, w związku z wykonywaniem przez Prezydenta RP prerogatywy nie mogą dokonywać wiążącej interpretacji przepisów Konstytucji i decydować o tym, czy prerogatywa została skutecznie zastosowana. Konstytucja nie przewiduje ograniczeń swobody decyzyjnej Prezydenta RP, poza jednym - w zdaniu drugim art. 139 zastrzeżono, że prawa łaski nie stosuje się do osób skazanych przez Trybunał Stanu. Innych ograniczeń ustrojodawca nie sformułował.

W systemie organów państwowych nie istnieje żaden organ, który władny byłby uchylić lub zmienić decyzję Głowy Państwa w przedmiocie stosowania prawa łaski. Z Konstytucji wynika wyraźnie, że to „Prezydent stosuje prawo łaski”, zaś zmiana jego decyzji przez inny podmiot, w jakikolwiek sposób, w istocie byłaby nielegalną ingerencją w wykonywanie tego prawa, które przysługuje Prezydentowi RP na zasadzie wyłączności.

Sąd Najwyższy, ani żaden inny sąd, nie jest uprawniony do kontroli prezydenckich aktów urzędowych. Stanowisko takie znajduje uzasadnienie w treści rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny sporu kompetencyjnego między Prezydentem RP a Sądem Najwyższym, dokonanego postanowieniem z dnia 2 czerwca 2023 r., sygn. akt Kpt 1/17. Trybunał wskazał, iż prawo łaski jest wyłączną i niepodlegającą kontroli kompetencją Prezydenta RP wywołującą ostateczne skutki prawne, oraz że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do sprawowania kontroli stosowania przez Prezydenta RP prawa łaski. Trybunał Konstytucyjny potwierdził, że „stosowanie przez Prezydenta RP prawa łaski w postaci abolicji indywidualnej jest dopuszczalne”. Prezydent RP „może skorzystać z prawa łaski w każdym czasie, bez konieczności wyczekiwania na wypełnienie się wszystkich formuł przewidzianych w procedurze karnej. Trybunał potwierdził również, że nie jest możliwe dokonanie przez sądy

wykładni art. 139 zdanie pierwsze Konstytucji, które skutkowałyby wyznaczeniem kryteriów stosowania prawa łaski oraz dokonywałyby oceny zgodności tego przepisu z innymi przepisami Konstytucji, jako że działanie takie nie mieści się w zakresie przyznanej sądom kompetencji nadzoru judykacyjnego. Nie jest zatem możliwa modyfikacja prezydenckiego prawa łaski, i jego zawężenie interpretacyjne ani wprowadzenie mechanizmu jego weryfikacji w akcie podkonstytucyjnym albo w orzecznictwie sądów i trybunałów (zob. wyroki TK o sygn. akt: K 9/17 i U 2/20).

Dokonywanie oceny procesu zastosowania przez Prezydenta RP aktu łaski, w świetle treści art. 139 Konstytucji, mogłoby zostać wprowadzone jedynie decyzją ustrojodawcy w przepisie rangi konstytucyjnej. W tym kontekście należy zauważyć, że w sferze spraw o charakterze ustrojowym uregulowanych konstytucyjnie, kognicja sądów dopuszczalna jest tylko w wypadkach wyraźnie wskazanych w Konstytucji. „To ustrojodawca przesądza o tym, czy akt organu należącego do danego segmentu władzy publicznej może podlegać weryfikacji przez organ innego segmentu władzy” (wyrok TK z 11 września 2017 r., sygn. akt K 10/17).

Z
Wnioskami
Zawieszony

